

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4674/2018
20.08.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА и ББ, обоје из села ..., чији је заједнички пуномоћник Ивица Костић, адвокат из ..., против тужене ВВ из села ..., чији је пуномоћник Зоран Савић, адвокат из ..., ради службености, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5355/2017 од 18.07.2018. године, у седници одржаној 20.08.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 5355/2017 од 18.07.2018. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П 4168/16 од 26.09.2017. године, ставом првим изреке, утврђено је према туженој да тужиоци имају право сезонске службености пролаза пешице, колима, трактором и камионом путном трасом која се простире на парцели тужене кп. бр. ... КО ... у мерама и границама ближе наведеним у овом ставу изреке, ради прилаза у дубину своје парцеле кп. бр. ... КО ..., и наложено је туженој да са описане путне трасе уклони све засаде (живу ограду) и омогући тужиоцима несметано вршење права сезонске службености пролаза. Ставом другим изреке, утврђено је према тужиоцима да тужена има право сезонске службености пролаза пешице, колима, трактором и камионом путном трасом која се простире на парцели тужилаца кп. бр. ... КО ... у мерама и границама ближе описаним у овом ству изреке, ради прилаза у дубину своје парцеле кп. бр. ... КО Ставом трећим изреке, утврђено је да тужена нема право нити сталне нити сезонске службености пролаза пешице, колима, трактором и камионом путном трасом која се простире преко парцеле тужилаца кп. бр. ... КО ..., у мерама и границама ближе описаним у овом ставу изреке, ради прилаза у дубину своје парцеле кп. бр. ... КО ..., односно изнад путне трасе описане у другом ставу изреке пресуде, и наложено је туженој да престане са вршењем овог права. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима на име трошкова поступка плати 412.300,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 5355/2017 од 18.07.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда. Ставом другим изреке,

одбијен је, као неоснован захтев тужилаца којим су тражили да се утврди према туженој да тужиоци имају право сезонске службености пролаза пешице, колима, трактором и камионом путном трасом која се простире на парцели тужене кп. бр. ... КО ... у мерама и границама ближе описаним у овом ставу изреке, ради прилаза у дубини своје парцеле кп. бр. ... КО ..., и да се наложи туженој да са описане путне трасе уклони све засаде (живу ограду) и омогући тужиоцима несметано вршење права сезонске службености пролаза; да се утврди према тужиоцима да тужена има право сезонске службености пролаза пешице, колима, трактором и камионом путном трасом која се простире на парцели тужилаца кп. бр. ... КО ... у мерама и границама ближе описаним у овом ставу изреке, ради прилаза у дубини своје парцеле кп. бр. ... КО ... и да се утврди према туженој да нема право нити сталне нити сезонске службености пролаза пешице, колима, трактором и камионом путном трасом која се простире преко парцеле тужилаца кп. бр. ... КО ..., у мерама и границама ближе описаним у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезени су тужиоци да туженој на име трошкова поступка плате 316.200,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку-ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 87/18), а применом члана 408. истог закона да је иста основана.

Првостепени суд је усвојио захтеве тужилаца применом члана 51. и 52. Закона о основама својинскоправних односа, с обзиром да је утврдио да су странке постигле усмени споразум током 2002. године, да свако од своје парцеле остави по 1,5 м како би изградили пут, који усмени споразум је и реализован, тако што су пут попљочали и са стране оивичили парапетом на којем стоји да је изграђен 2002. године и да предметни пут већим делом захвата парцелу тужилаца, а доста мањим делом захвата парцелу тужене.

Побијеном другостепеном пресудом преиначена је првостепена пресуда, тако што је су одбијени, као неосновани захтеви тужилаца, с обзиром да је другостепени суд сматрао да је првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је засновао своју одлуку и да је одлучујући о захтевима тужилаца погрешно применио материјално право.

Другостепени суд је утврдио да су тужиоци сувласници са по ½ дела кп. бр. ... КО ..., а да је тужена власник суседне кп. бр. ... КО На наведеним парцелама парничне странке имају своје породичне стамбене објекте. Тужиоци су кп. бр. ... купили од ГГ, у вези чега су закључили уговор о купопродаји 25.10.1984. године, након чега је међу странкама постигнут усмени споразум да свако од своје парцеле остави по 1,5 м, како би изградили пут, што су и учинили, па је путна траса уређена у погледу локације, мера и граница, а пут је попљочан, оивичен парапетом тек 2002. године, иако се истим пролазило дуги низ година уназад. Тужена је уз ивицу пута, на својој парцели засадила живу ограду (која постоји и сада), одмах након формирања путне трасе пре 30-так година, а нешто касније живу ограду по ободу пута на својој парцели засадили

су и тужиоци и иста постоји и сада. Сви саслушани сведоци навели су у својим исказима да предметни пут постоји више од 20 година, још од времена када су странке купиле своје парцеле, а пут је поплочан 2002. године и да су истим странке пролазиле дуже од 20 година. На основу налаза и мишљења судског вештака инг. геодезије утврдио је да на терену између предметних парцела постоји бетонирани прилазни пут са ивичњацима дебљине 12 цм, исти је ширине 2,75 м, у северном делу, у средишњем делу је ширине 3,10 и у јужном делу ширине 4,50 м, да већим делом пут захвата кп. бр. ..., у површини од 67 м², а мањим делом захвата кп. бр. ..., у површини од 18 м². На основу допунског налаза истог судског вештака утврдио је мере и границе постојећег пута и мере граница пута чија траса би се простирала на парцелама странака у ситуацији када би за његову изградњу странке одвојине по 1,5 м од своје парцеле.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања и од тога шта се тужбом тражи другостепени суд је закључио да тужиоци нису доказали да је реч о сезонској службености пролаза, ни да је предметни пут формиран 2002. године, већ напротив, да на основу предложених и изведених доказа, исказа саслушаних сведока и тужене да је утврђено да су странке дуже од 20 година пролазиле спорним путем, који су формирале по основу усменог договора, након купопродаје кп. бр. ... од стране тужилаца и уласка у посед исте, на шта указује и постојање живе оgrade по ивици пута са обе стране на парцелама странака старости 20-30 година, а да је пут поплочан 2002. године. Другостепени суд је сматрао да тужиоци нису доказали ни какво је било фактичко стање на терену када су купили своју парцелу, те да ли су при куповини своје парцеле знали докле је њихова парцела, а до које границе је тужена користила своју парцелу, да ли се фактичко стање разликовало у односу на стање у катастру, као и да тужиоци нису дали јасне ни ваљане разлоге зашто су дозволили да већи део пута буде формиран преко њихове парцеле и да такво стање траје све до 2011. године. Такође, другостепени суд је сматрао да првостепени суд при оцени основаности захтева, као претходно питање, није утврдио да ли је тужена држалац права стварне службености по основу државине-коришћења у обиму потребном за ту службеност, те да ли се из понашања тужилаца може закључити да су се они изричито или прећутно сагласили са тим фактичким стањем, које свакако траје дуже од 20 година, иако је спорни пут поплочан 2002. године, а тужбу су поднели тек 17.06.2011. године. Осим наведеног, другостепени суд је сматрао да је првостепени суд одлучујући и о захтеву тужилаца којим су тражили да се утврди да тужена има право сезонске службености пролаза у датим мерама и границама, иако тужена у том делу није поднела противтужбу, није утврдио ни дао разлоге да ли су тужиоци активно легитимисани да то траже. Са напред наведених разлога другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неосноване захтеве тужилаца.

По оцени Врховног касациног суда, имајући у виду напред наведено, основано се ревизијом указује да је другостепени суд починио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 394. ЗПП, с обзиром да је другостепени суд другачије утврдио чињенично стање од оног које је утврдио првостепени суд, а у вези службености пролаза преко парцела које су власништво странака, односно од када се користио спорни пролаз преко парцела странака и када су се и како странке договориле у вези службености пролаза преко њихових парцела. Наведене чињенице у другостепеној одлуци другачије су утврђене у првостепеном поступку, због чега другостепени суд у поступку по жалби није могао да утврђује другачије чињенице, већ је, уколико је сматрао да је првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је

засновао своју одлуку, ради правилног утврђења чињеничног стања, требао да закаже расправу и понови већ изведене доказе и омогући странкама да се изјасне о одређеним наводима и доказима противне стране. Како другостепени суд није могао без заказивања расправе да утврди другачије чињенично стање од оног које је утврђено у првостепеној одлуци и преиначи првостепену пресуду, односно да другачије цени исказе странака и сведока, то је погрешно применио члан 8. ЗПП.

С обзиром да другостепени суд није заказао расправу, на којој би, након извођења потребних доказа, утврдио другачије чињенично стање од оног које је утврдио првостепени суд, правилност примене материјалног права није могла да буде испитана.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења, те ће одлучити да ли је, ради правилног и потпуног утврђења чињеничног стања и другачије оцене изведених доказа, потребно заказати расправу пред другостепеним судом.

Са напред наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 415. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је иста укинута.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић